

Motion

1977/78:1472

av Bernt Ekinge

om försättande av konkursbo i konkurs

Enligt 125 § konkurslagen (KL) skall konkurskostnader och andra skulder som ett konkursbo har ådragit sig, t. ex. genom att fortsätta att driva konkursgäldenärens rörelse (s. k. massaskulder), betalas ur boet innan utdelning till konkursborgenärerna får äga rum. Som exempel på massaskulder kan nämnas fordringar på grund av arbets-, hyres- eller köpeavtal, som konkursboet har ingått under den fortsatta driften av konkursgäldenärens rörelse.

Om tillgångarna i ett konkursbo inte räcker till betalning av konkurskostnaderna och förekommande massaskulder är boet att anse som insolvent. Enligt ett avgörande av högsta domstolen år 1945 (NJA 1945 s. 177) kan dock konkursboet inte försättas i konkurs.

Eftersom det i princip åligger konkursförvaltaren att se till att massafordringar inte uppkommer, om konkursboet saknar medel till deras betalande, torde det endast i enstaka fall inträffa att konkursbo blir insolvent. I sådana fall talar emellertid hänsynen till massaborgenärerna för att boet bör kunna försättas i konkurs. En sådan åtgärd är nämligen en förutsättning för att massaborgenärernas fordringsanspråk skall kunna bevakas och för att förmånsrättslagens regler skall kunna tillämpas i fråga om företrädesordningen mellan massafordringarna. Det bör också observeras att en grundläggande förutsättning för att lagen om statlig lönegaranti vid konkurs skall kunna tillämpas är att arbetsgivaren/gäldenären försatts i konkurs. Om ett konkursbo fortsätter en konkursgäldenärs rörelse och därvid anställer arbetstagare blir deras lönekrav massafordringar mot konkursboet. Vid konkursboets insolvens blir dock lönegarantilagen inte tillämplig, eftersom arbetsgivaren/konkursboet inte kan försättas i konkurs. I nu nämnt fall kan följaktligen arbetstagaren bli utan lön för sitt arbete.

Det anförda visarenligt min mening att det föreligger ett praktiskt behov av att i vissa fall kunna sätta konkursbo i konkurs. Arbetstagarnas rätt skulle visserligen kunna skyddas genom att lönegarantilagens tillämpningsområde utvidgades så att också förevarande fall inrymdes under lönegarantilagen. En sådan lagändring skulle dock inte vara övriga massaborgenärer till någon hjälp.

Konkurslagkommittén diskuterade i sitt betänkande (SOU 1974:6) Förenklad konkurs frågan om konkursbos försättande i konkurs. Enligt kommittén borde inte hinder möta mot att sätta konkursbo i konkurs men frågan fick överlämnas åt rättstillämpningen. Flera remissinstanser gjorde invändningar mot kommitténs uttalande. Domareförbundet, advokatsam-

fundet och LO menade att frågan borde lösas genom att man i lagen öppnade möjligheter att försätta dödsbo i konkurs. JK, domareförbundet och metallindustriarbetarförbundet ansåg att man under alla omständigheter borde låta lönegarantilagen vara tillämplig även i fråga om de fordringar som arbetstägare hos konkursboet kunde ha.

I propositionen 1975/76:210 med förslag till ny ordning för handläggning av mindre konkurser uttalade departementschefen att han inte kunde se tillräcklig skäl att då lagstiftningsvägen ta ställning till frågan. När det gällde lönefordringar ansåg han att det torde vara möjligt att tillämpa lönegarantilagen analogt. Propositionen avslogs av riksdagen av skäl som inte har att göra med förevarande fråga.

Enligt min mening torde det med hänsyn till högsta domstolens ovan nämnda avgörande vara svårt att få till stånd en ändrad rättstillämpning. Det torde vidare vara mycket tveksamt, om lönegarantilagen verkligen kan tillämpas analogt på förevarande fall. Enligt min mening bör den rättsosäkerhet som nu råder beträffande massafordringarna avhjälpas med lagstiftning.

Under hänvisning till det anförda får jag härmed hemställa

att riksdagen hos regeringen begär förslag till sådan ändring av konkurslagen att även konkursbo kan försättas i konkurs.

Stockholm den 25 januari 1978

BERNT EKINGE (fp)